

တၢ်နီၤဖးကဒါက့ၤလီၤကဝီၤ ဝီၤသြ-အခိပညီအကါဒိၣ်တဖၣ်

တၢ်ထၢထံဖိကီၢ်ဖိနီၣ်ဂံၢ်စရီ (Census)- တၢ်ဂံၢ်ဒီးတၢ်ယုထံၣ်သ့ၣ်ညါပုၤတဂၤလၢလၢထံဖိကီၢ်ဖိအကျါလီၤ. U.S. အပူၤ,တၢ်ထၢထံဖိကီၢ်ဖိနီၣ်ဂံၢ်စရီတခါအံၤဘၣ်တၢ်မၤအိၤအန့ၣ်တဆံတဘျီလီၤ. စရီအံၤတၢ်လိၣ်ဘၣ်အိၤလၢကနီၤလီၤက့ၤသဲစးကျိၤကျဲဒီးဘၣ်တၢ်စူးကါလၢတၢ်နီၤဖးကဒါက့ၤလီၤကဝီၤတၢ်ဖးတၢ်မၤကျိၤကျဲအပူၤလီၤ.

တၢ်ထၢထံဖိကီၢ်ဖိနီၣ်ဂံၢ်စရီပဒိၣ်ခါ (Census Bureau)- ကီၢ်စၢဖိၣ်ပဒိၣ်ခါစးကရၢလၢအသးကျဲၤကွၢ်ထွဲတၢ်ထၢထံဖိကီၢ်ဖိနီၣ်ဂံၢ်စရီလီၤ.

ထံဖိကီၢ်ဖိလၢအိၣ်ဒီးသးန့ၣ်လါလၢဟ့ၣ်တၢ်ဖးသ့ [Citizen Voting Age Population (CVAP)] - ထံဖိကီၢ်ဖိလၢအိၣ်ဒီးသးန့ၣ်လါလၢဟ့ၣ်တၢ်ဖးသ့(CVAP)မ့ၢ်ထံဖိကီၢ်ဖိလၢအသးသးန့ၣ်ဒီးဆူအဖိခိၣ်အနီၣ်ဂံၢ်ပာ်ဖိၣ်ဒီးကဘၣ်မ့ၢ်ပုၤထံဖိကီၢ်ဖိတဂၤလီၤ. **[ဘၣ်ထွဲဒီး(VAP)]**

ကလုာ်ဖိၣ်ကီၢ်စဲ (Coalition District) - ကီၢ်ရၣ်တခါဖဲကလုာ်န့ၣ်ဆံးတဖၣ်ပာ်ဖိၣ်အံၤန့ၣ်ကဲထီၣ်ထံဖိကီၢ်ဖိနီၣ်ဂံၢ်မုၢ်ကယၤလၢအအါဒီး, တၢ်လီၤတခါဖဲပုၤဟ့ၣ်တၢ်ဖးဖိလၢကလုာ်န့ၣ်ဆံးတဖၣ်အံၤဟ့ၣ်သကိးတၢ်ဖးဒီးသိးသိးလၢကယုထၢပုၤဒီးယုထၢသးလၢကလုာ်န့ၣ်ဆံးတဖၣ်ဘၣ်သးလီၤ. ကလုာ်ဖိၣ်ကီၢ်စဲတဖၣ်တၢ်တလိၣ်ဘၣ်အိၤဒဲးသဲစးအသိးလၢတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဖးခွဲးယာ်သဲစးန့ၣ်ဘၣ်လီၤ.

[ဘၣ်တၢ်ကိးစ့ၢ်ကိးအိၤလၢကလုာ်န့ၣ်ဆံးဖိၣ်ကီၢ်စဲ (Minority Coalition District)လီၤ.]

ပုၤတဝၢတၢ်သးဖဲ (Community of Interest)- ခိၣ်ယၢၤ, ပုၤတဝၢ, မ့တမ့ၢ်ကရူၢ်တဖုတခါ လၢအအိၣ်ဒီးဖိလစံၣ်ဘၣ်ထွဲလၢအဒ်သိးလိာ်သးတဖၣ်, ဒီးကဘၣ်ဘျူးလၢဘၣ်တၢ်ပၤယာ်အိၤလၢကီၢ်ရၣ်ထဲတခါဒီးအပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အတြီ (Compactness)-တၢ်အတြီအံၤဘၣ်ယးဒီးကီၢ်ရၣ်အံၤအက့ၢ်အဂီၤလီၤ. တၢ်အံၤပာ်ဖျါထီၣ်တၢ်လီၤအဆၢတဖၣ်လၢဘၣ်တၢ်တုၤအိၤဘျူးဒီး ပာ်ဖိၣ်ထီၣ်အသးဂ့ၤဂ့ၤ မ့တမ့ၢ်ဘၣ်လၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအိၣ်ဝဲဂ့ၤဂ့ၤ-အဒိတၢ်လူၤပိာ်မၤထွဲ VRA မ့တမ့ၢ်ပိာ်ထွဲတၢ်လီၤအဆၢတဖၣ်လၢအက့ၢ်အဂီၤလီၤတီၢ်လီၤအိၤ, ဒ်ဝဲအဆၢတဖၣ် မ့တမ့ၢ်ထံကျိတဖၣ်) လီၤ.

တၢ်အိၣ်ဘျူးအိၣ်တၢ်လိာ်သး (Contiguity)- တၢ်အရူၢ်အသးတခါလၢပာ်ဖျါထီၣ်တၢ်လီၤအဆၢတခါအက့ၢ်အဂီၤထဲတခါဒီးလၢတဘၣ်တၢ်မၤတံာ်တၢ်အိၤ (အဒိ-လီၤကဝီၤခဲလၢာ်လၢကီၢ်ရၣ်အပူၤလၢ လၢအိၣ်ဘျူးအိၣ်တၢ်လိာ်သးတခါဒီးတခါ) လီၤ.

တၢ်နီၤဖး (Cracking)- တၢ်နီၤဖးကလုာ်န့ၣ်ဆံး ပုၤတဝၢ တခါဆူကီၢ်ရၣ်ခံခါ မ့တမ့ၢ် အါန့ၣ်အန့ၣ်, အယိကလုာ်န့ၣ်ဆံးလီၤကဝီၤအံၤ တကဲထီၣ်တၢ်ကုာ်က့ၤဖျါတခါလၢကီၢ်ရၣ်နီၣ်တမံၤတဂ့ၤအဂီၤလီၤ. အဒိ-တၢ်နီၤဖးကဲထီၣ်ဝဲဖဲကလုာ်န့ၣ်ဆံးဖိနီၣ်ဂံၢ်အံၤဒိၣ်ဝဲအါဝဲလၢပုၤပုၤအယိကဲထီၣ်ဝဲကီၢ်ရၣ်အကမုၢ်နီၣ်ဂံၢ် ၅၀%, ဘၣ်ဆၣ်တၢ်အံၤအလီၤန့ၣ်, ဘၣ်တၢ်နီၤဖးအိၤဆူကီၢ်ရၣ်ခံဘၣ် မ့တမ့ၢ် အါန့ၣ်အန့ၣ်, အယိကလုာ်န့ၣ်ဆံးပုၤတဝၢကဲထီၣ် နီၣ်ဂံၢ်မုၢ်ကယၤလၢအဆံးလၢကီၢ်ရၣ်တခါလၢလၢအဂီၤလီၤ.

တၢ်ခိက်တၢ်လီၤ မ့တမ့ၢ် ခွဲးယာ်ကီၢ်ရၣ် (Crossover or Opportunity District)- ကီၢ်ရၣ်တခါ ဖဲပုၤဟ့ၣ်တၢ်ဖးအါတက့ၢ် “ဖဲခိက်”ဒ်သိးကဟ့ၣ်တၢ်ဖးဒီးကလုာ်န့ၣ်ဆံးဖိဒ်သိးကယုထၢပုၤဒီးယုထၢသးလၢကလုာ်န့ၣ်ဘၣ်သးအဂီၤလီၤ. တၢ်ခိက် မ့တမ့ၢ် ခွဲးယာ်ကီၢ်ရၣ်တဖၣ်န့ၣ်တလိၣ်ဘၣ်အိၤဒဲးသဲစးအသိးလၢတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဖးခွဲးယာ်သဲစးန့ၣ်ဘၣ်လီၤ.

တၢ်လီၤဆီလိာ်ဒီးတၢ်လီၤဆီလိာ်သးဘၣ်စၢၤအပတီၢ် (Deviation and Deviation Range)- ကီၢ်ရၣ်အ တၢ်လီၤဆီလိာ်မ့ၢ်တၢ်လီၤဆီလါကီၢ်ရၣ်အထံဖိကီၢ်ဖိဒီးထံဖိကီၢ်ဖိနီၣ်ဂံၢ်အလၢအပုၤအဘၣ်စၢၤလီၤ. တၢ်နီၤဖးက့ၤလီၤကဝီၤတၢ်တီၢ်ကျဲၤအတၢ်လီၤဆီလိာ်ဘၣ်စၢၤအပတီၢ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်တီၢ်ကျဲၤအတၢ်လီၤဆီလိာ်အဒိၣ်ကတၢ်တုၤတၢ်တီၢ်ကျဲၤအတၢ်လီၤဆီလိာ်အဆံးကတၢ်လီၤ.

ထံဖိကီၢ်ဖိနီၣ်ဂံၢ်အလၢအပုၤ (Ideal Population)- ထံဖိကီၢ်ဖိနီၣ်ဂံၢ်ပာ်ဖိၣ်လၢကီၢ်ရၣ်တဖၣ်လၢ တၢ်နီၤဖးက့ၤ လီၤကဝီၤတၢ်တီၢ်ကျဲၤတခါအပူၤလီၤ. တၢ်အံၤဘၣ်တၢ်ထီၣ်ဒူးအိၤခိဖျါ တၢ်ပံးန့ၢ်ထံဖိကီၢ်ဖိနီၣ်ဂံၢ်ပာ်ဖိၣ်လၢ တၢ်စံၣ်ညီၣ်တၢ်သ့လီၤကဝီၤဒီးနီၤဖး(÷)အိၤလၢကီၢ်ရၣ်နီၣ်ဂံၢ်ပာ်ဖိၣ်လၢတၢ်နီၤဖးက့ၤလီၤကဝီၤတၢ်တီၢ်ကျဲၤအပူၤလီၤ.

လီၤလၢ(နီၣ်ထီၣ်) Incumbency (criteria)- တၢ်မၤလီၤတၢ်ပုၤဘၣ်မ့ဘၣ်ဒါလၢဘၣ်တၢ်ယုထၢအိၤအခဲအံၤအဟံၣ်အိၣ်လၢကီၢ်ရၣ်တခါအံၤအပူၤလီၤ.

ကီၢ်ရၣ်လၢအိၣ်ဒီးလုာ်ဘၢစိကမီၤ (Influence District)- ကီၢ်ရၣ်တခါဖဲကလုာ် မ့တမ့ၢ် ကလုာ်န့ၣ်ဆံးကရူၢ်တခါတကဲထီၣ်ပုၤဟ့ၣ်တၢ်ဖးနီၣ်ဂံၢ်အါတက့ၢ်, ဘၣ်ဆၣ်တၢ်အိၣ်ဒီး ကလုာ်န့ၣ်ဆံးကရူၢ်ဖိလၢလၢလီၤလီၤလၢ ကလုာ်ဘၢတၢ် အါအါဂီၢ်ဂီၢ် တၢ်ယုထၢအမူးတခါ မ့တမ့ၢ် ခါစးဘၣ်တၢ်ယုထၢထီၣ်တဂၤအတၢ်ဆၢတဲာ်တဖၣ်လီၤ.

တၢ်နီၤဖးထံရူၢ်ကီၢ်သးယူနံး (Gerrymandering)
-တၢ်တုၤကီၢ်ရၣ်အပနီတဖၣ်ဒ်သိးကဟ့ၣ်ဘျူးကရူၢ်တခါလၢတတီတရူၢ်လၢကရူၢ်အဂၤ အဖိခိၣ်လီၤ. တၢ်နီၤဖးထံရူၢ်ကီၢ်သးယူနံးအံၤ တမ့ၢ်တၢ်ဒ်သိးလိာ်သးဒီးတၢ်နီၤဖးက့ၤလီၤကဝီၤဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်တၢ်နီၤဖးထံရူၢ်ကီၢ်သးယူနံးကဲထီၣ်သ့ဖဲတၢ်နီၤဖးက့ၤလီၤကဝီၤအတီၢ်ပူၤလီၤ. တၢ်တုၤကီၢ်စဲၣ်ကရူၢ်ဒိၣ်-ကရူၢ်ဆံးတဖၣ်ဒ်သိးကလူၤပိာ်ထွဲဒီးတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဖးခွဲးယာ်သဲစးတၢ်ဘျူအံၤတမ့ၢ်ဝဲတၢ်နီၤဖးထံရူၢ်ကီၢ်သးယူနံးဘၣ်လီၤ.

ဟိတ်ခိင်ဂီၤကွၢ်ဂီၤဂျီၤတၢ်ရဲၣ်ကျဲၤ GIS -ခိၣ်ဖျါထၢၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဘၣ်တၢ်စူးကါအိၤလၢကတုၤတၢ်နီၤဖးက့ၤလီၤကဝီၤဟိတ်ခိၣ်ဂီၤအဂီၢ်လီၤ.

ကီၢ်ရၣ်ကရူၢ်ဒိၣ်-ကရူၢ်ဆံး (Majority-Minority District)- ကီၢ်ရၣ်တခါဖဲကလုာ်န့ၣ်ဆံးတဖုၤလၢအတုၤသးထံဖိကီၢ်ဖိအိၣ်ဒီးသးအန့ၣ်လၢလၢကဟ့ၣ်တၢ်ဖးနီၣ်ဂံၢ်၅၀%မ့တမ့ၢ်အါန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဟံၣ်ဖိၣ်ယုာ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်အဂၢၤတဆံးတက့ၢ်ဒီး, ကီၢ်ရၣ်ကရူၢ်ဒိၣ်-ကရူၢ်ဆံးအံၤတၢ်လိာ်ဘၣ်အိၤသ့လၢ VRA လီၤ. (ကွၢ်တၢ်နီၤဖးက့ၤကီၢ်ရၣ်အတၢ်ဘျၢတဖၣ်-တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဖးခွဲးယၢ်သးစးတက့ၢ်.)

တၢ်မၤစၢ်လီၤကလုာ်ဆံးတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဖး (Minority vote dilution)- တၢ်တုၤကီၢ်ရၣ်တဖၣ်လၢအစၢၤအိၣ်ဒီးပုၤဟ့ၣ်တၢ်ဖးကရူၢ်ဆံးတဖၣ်န့ၣ်ဘၣ်ခွဲးယၢ်ဆံးစ့ၤလၢယုၤထၢၣ် ပုၤဒီးယုၤထၢၣ်သး(တဖၣ်)လၢအဝဲသ့ဘၣ်သးလီၤ. တၢ်အံၤတဘျီတခိၣ်ဘၣ်တၢ်မၤအိၤခိၣ်ဖျါလၢ “တၢ်န့ၣ်လီၤအိၣ်ပုၤ (packing)” မ့တမ့ၢ် “တၢ်နီၤဖး (cracking)” လီၤ.

တၢ်အိၣ်ဆိး (Nesting)- တၢ်နီၤဖးက့ၤလီၤကဝီၤတၢ်ဘျၢ ဖဲဘျီခိၣ်ထးကီၢ်ရၣ်တခါလၢလၢ (အဒိကီၢ်ဖဲဘျီခိၣ်ထး) အံၤ ဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အိၤလၢဘျီခိၣ်လၢကီၢ်ရၣ်ခံခါ (ဒ်အမ့ၢ် ကီၢ်ဖဲဘျီခိၣ်) လီၤ.

နီၢ်တဂၤ, တၢ်ဖးတခါ (One Person, One Vote)- ထံဖိကီၢ်ဖိခွဲးယၢ်ဒ်သးတၢ်ဘျၢလီၤ. လံာ်တကျိၤကွၢ်အံၤဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ကရၢကရိအတၢ်လိာ်ဘၣ်လၢကီၢ်ရၣ်တခါလၢလၢအံၤကဘၣ်အိၣ်ဒီး ခွဲးယၢ် ဒ်သးဂၢၢ်ဂၢၢ်ကျၢၤကျၢၤလၢထံဖိကီၢ်ဖိဟံၣ်ဖိၣ်ခဲလၢာ်လီၤ. ညိၣ်န့ၢ်, တၢ်အံၤအခိၣ်ပညိၣ်မ့ၢ်ဝဲလၢကီၢ်ရၣ်ကိးဖျါလၢ အိၣ်ဒီး တၢ်နီၤဖးလီၤကဒါက့ၤ ကီၢ်ရၣ်တၢ်တိာ်ကျဲၤတခါအပူၤန့ၣ်, (သးအန့ၣ်အလၢ မ့တမ့ၢ် ထံဖိကီၢ်ဖိမန့ၤဂ့ၤမန့ၤဂ့ၤ) ကဘၣ်အိၣ်ဒီးပုၤကညိၣ်နီၣ်ဂံၢ်လၢအဒ်သးလီၤ.

တၢ်န့ၣ်လီၤအိၣ်ပုၤ (Packing)- ကလုာ်န့ၣ်ထံဖိကီၢ်ဖိအတၢ်န့ၣ်လီၤအိၣ်အါတလၢလၢကီၢ်ရၣ်နီၣ်ဂံၢ်လၢအစ့ၤန့ၢ်တၢ်အကြၢးအဘၣ်လီၤ. အဒိ-တၢ်န့ၣ်လီၤအိၣ်ကထီၣ်သးဖဲကီၢ်ရၣ်ကလုာ်န့ၣ်ထံဖိကီၢ်ဖိနီၣ်ဂံၢ် ၉၀% အလီၤန့ၣ်ကီၢ်ရၣ်ခံဖျါအိၣ်ဒီးကလုာ်န့ၣ်ထံဖိကီၢ်ဖိလၢအဒုးကဲထီၣ်နီၣ်ဂံၢ် ၅၀% လၢကီၢ်ရၣ်တခါလၢလၢအဂီၢ်လီၤ.

တၢ်နီၤလီၤက့ၤတၢ် (Reapportionment)- တၢ်နီၤဖးလီၤက့ၤလီၤဆ့ၣ်နီၤလၢ U.S. ခၢၣ်စးဘျီခိၣ်အိၣ်သ့ၣ်လီၤသးလၢတၢ်ဆိတလဲတဖၣ်လၢကီၢ်ဖဲအထံဖိကီၢ်ဖိနီၣ်ဂံၢ်တခါလီၤ. တၢ်အံၤကထီၣ်သး, အယိကီၢ်ဖဲအတၢ်ကဲခၢၣ်စးလၢခိကရဲးအပူၤအံၤကကီၢ်လိာ်သးဒီးအထံဖိကီၢ်ဖိနီၣ်ဂံၢ်လီၤ. ကီၢ်ဖဲတနီၤစူးကါဝီၤသြတဖၣ်အံၤဒ်သးသးသန့က့, တၢ်နီၤလီၤက့ၤတၢ်အံၤ တမ့ၢ်ဝဲ တၢ်နီၤဖးက့ၤလီၤကဝီၤဘၣ်လီၤ.

တၢ်နီၤဖးက့ၤလီၤကဝီၤ (Redistricting)- တၢ်မၤကျိၤကျဲၤဘၣ်တၢ်စူးကါအိၤလၢပဒိၣ်အံၤလၢကတုၤက့ၤထံရူၢ်ကီၢ်သးကီၢ်ရၣ်အဆၢတဖၣ်ဒီးစူးကါအိၤလၢပဒိၣ်ပတီၢ်ခဲလၢာ်ဖဲကီၢ်ရၣ်တၢ်ယုၤထၢၣ်အမူးတဖၣ်ဘၣ်တၢ်မၤအိၤန့ၣ်လီၤ. ဟိတ်ခိၣ်ဂီၤတဖၣ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်တုၤက့ၤအိၤအန့ၣ်တဆံးတဘျီဖဲတၢ်ထၢထံဖိကီၢ်ဖိနီၣ်ဂံၢ်စရိဝံၤအလီၢ်ခံ ဒ်သးကဒုးအိၣ်ထီၣ် ကီၢ်ရၣ်တဖၣ်လၢထံဖိကီၢ်ဖိခွဲးယၢ်ဒ်သးလိာ်သးဂၢၢ်ဂၢၢ်ကျၢၤကျၢၤ, အစ့ၤကတၢ်, ဒ်သးဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်ထံဖိကီၢ်ဖိအတၢ်သုးလီၤကျဲၤနီၣ်ဂံၢ်အဂီၢ်လီၤ. တၢ်နီၤဖးက့ၤလီၤကဝီၤတၢ်ဖးတၢ်မၤကျိၤကျဲၤအကလုာ်အိၣ်အါမးလီၤ. [ကွၢ်ကျိၤကျဲၤတဖၣ်လၢတၢ်နီၤဖးက့ၤလီၤကဝီၤတၢ်ဖးတၢ်မၤလီၤဆိတဖၣ် (Strategies for Different Redistricting Processes) တက့ၢ်.]

တၢ်အိၣ်သးပိာ်ထွဲအလၢအပုၤ (Totality of circumstances)- တၢ်ဆိကမိၣ်တၢ်ကဲထီၣ်ပိာ်ထွဲခဲလၢာ်လၢ ကဆၢတဲာ်တၢ်ဂ့ၢ်တခါ, လၢတၢ်ဂ့ၢ်အဂၢၤတမံၤမံၤ မ့တမ့ၢ်တၢ်ဘျၢအဂၢၤအလီၤလီၤ.

ယုၤဖိးဟံၣ်ဖိၣ်ဟိတ်ခိၣ်ဂီၤ (Unity Map)-ဟိတ်ခိၣ်ဂီၤဟ့ၣ်ကွၢ်ဆုၢ်တခါလၢဘၣ်တၢ်တုၤအိၤလၢ ဘၣ်ကဝီၤကရူၢ်အါဖိၣ်တခါလၢအဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ် အဝဲသ့ၣ်အဘၣ်ကဝီၤတၢ်သးဖဲဖဲမၤအါကလုာ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ယုၤယိာ်ဟံၣ်ကဲအိၤတဘျီယိာ်လီၤ.

ထံဖိကီၢ်ဖိလၢအိၣ်ဒီးသးအန့ၣ်လၢလၢဟ့ၣ်တၢ်ဖးသ့ [Voting Age Population (VAP)]-ထံဖိကီၢ်ဖိသးန့ၣ်လၢ ၁၈ န့ၣ်ဒီးအဖိခိၣ်အနီၣ်ဂံၢ်ဟံၣ်ဖိၣ်လီၤ. (ဘၣ်ထွဲဒီး CVAP)

တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဖးခွဲးယၢ်သးစး [Voting Rights Act (VRA)]- ကီၢ်စၢၤဖိၣ်တၢ်ဘျၢသဲစးဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်အိၤဖဲ ၁၉၆၅ န့ၣ် ဒ်သးကမၤလီၤတၢ်ကီၢ်ဖဲဒီးလီၤကဝီၤပဒိၣ်တဖၣ် တဒုးအိၣ်ထီၣ်သဲစးတဖၣ် မ့တမ့ၢ် ဖိလစံၣ်တဖၣ်လၢ အသမၢ အမဲရကၢထံဖိကီၢ်ဖိလၢခွဲးယၢ်ဒ်သးလၢကဟ့ၣ်တၢ်ဖး, အိၣ်သ့ၣ်လီၤသးလၢကလုာ်န့ၣ်အဖိခိၣ်လီၤ. VRA အတၢ်နီၤဖး ၂ န့ၣ်ဒီးသဒဲပုၤဟ့ၣ်တၢ်ဖးဖိတဖၣ်လၢတၢ်တက့ၢ်မဲာ်တၢ်ခိၣ်ဖျါကလုာ်န့ၣ်, အလွဲၢ်, မ့တမ့ၢ် ပုၤကတီၢ်ကလုာ်န့ၣ်ဆံးအကျိၣ်ဖိတဖၣ် လၢတၢ်ယုၤထၢၣ်တၢ်ဖးအကျိၣ်အကျဲခဲလၢာ်တဂ့ၤအဂီၢ်လီၤ.

တၢ်နီၤဖးက့ၤလီၤကဝီၤလိာ်လိာ်ဖိးလိာ်လိာ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အိၤလၢ Common Cause, Mexican American Legal Defense and Educational Fund, ဒီး State Voices တဖၣ်အတၢ်ဟံၣ်ဖိၣ်မၤသးကိးတၢ်ယုၤဒီး Arizona Coalition for Change, Asian Americans Advancing Justice | AAJC, Asian Americans Advancing Justice | Los Angeles, Black Voters Matter Fund, Brennan Center for Justice, Campaign Legal Center, Center for Community Change, FIRM (Fair Immigration Reform Movement), Center for Popular Democracy, Demos, Lawyers Committee for Civil Rights Under Law, National Association for the Advancement of Colored People-Legal Defense Fund, NALEO Educational Fund, Pennsylvania Voice, ဒီး Southern Coalition for Social Justice န့ၣ်လီၤ.